

Blodprovtagning – Felkällor

Stas

Stas skall användas så lite som möjligt och måste tas bort inom en minut.

Stas kan liksom muskelarbete, "pumpning", orsaka felaktiga analysresultat på bl.a. Kalium, koagulationsfaktorer och proteiner.

Hemolys

Hemolys innebär att de röda blodkropparna går sönder och att deras innehåll läcker ut i serum/plasma. Detta medför att koncentrationen av vissa ämnen som t.ex. Kalium, LD och Folat ökar. Hemolys ger serum/plasma en rödaktig färg som kan orsaka störningar i den analytiska mätprocessen med risk för felaktiga resultat.

Det finns flera orsaker till hemolys, exempel på dessa är:

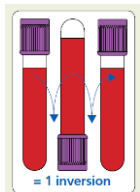
- Prov taget ur venkateter (de röda blodkropparna går sönder i venflonkammaren)
- Tunn provtagningsnål (anpassa kanyl efter kärlstorlek)
- "Långsam" provtagning (försök ändra nålens läge för ökat flöde)
- Skumbildning i provtagningsröret (ändra vinkel på vakuumsröret)
- Mekanisk påverkan eller att huden inte är torr och fri från desinfektionsmedel

Otillräckligt fyllda blodprovtagningsrör

Rören bör fyllas till +/- 10 % från markeringen på rören. Det innebär att rör som drar 4,5 mL skall fyllas med 4-5 mL. OBS! Detta gäller inte koagulationsrören, där tillräcklig blodvolym är nådd vid eller ovanför fyllnadsindikatorn på röret.

Otillräcklig blandning av blodprovtagningsrör

De flesta vakuumsrör innehåller tillsatser (antikoagulantia) för att förhindra blodet att koagulera. För att få tillräcklig blandning ska röret vändas direkt, men försiktigt, 8-10 ggr eller läggs direkt på en rörvagga för blandning.

Inneliggande perifer venkateter

Ta aldrig prov från arm som mottager, eller just mottagit, infusion.

Undvik av samma anledning provtagning via inneliggande perifer kateter och ta aldrig prov från en hepariniserad kateter. Om prov tas via venkateter bör "slaskblod" aspireras före provtagning för att undvika kontamination med intravenös vätska från katetern. Slaskröret ska vara utan tillsats, eller ha samma tillsats som det första provröret.

Provtagningsset med slang

Så kallad "Butterfly/vingkanyl" behöver fyllas med blod innan provrör för analys tas, detta kan uppnås genom att använda ett slaskrör. Slaskröret ska vara utan tillsats, eller ha samma tillsats som det första provröret.

Provtagning efter kontraströntgen

Provtagning skall ej utföras samma dag som röntgen med intravenöst kontrastmedel utförts. Ett flertal analyser kan påverkas samt att gelen i provröret kan lägga sig över serum/plasma vid centrifugeringen.